

AKTUALNOŚCI

■ 30-31 SIERPNI. Uroczyste otwarcie Europejskiego Centrum Solidarności w Gdańsku.

■ OD PONIEDZIAŁKU trwa rok szkolny w Meklemburgii-Pomorzu Przednim, Berlinie i Brandenburgii. W Polsce zacznie się 1 września. W tym samym dniu do szkół pójdą uczniowie w Saksonii. Pod koniec października uczniowie w Berlinie, Brandenburgii i Saksonii będą mieli dziesięciodniowe ferie jesienne, w Meklemburgii-Pomorzu Przednim – pięciodniowe.

■ 29 SIERPNI zostanie oddany do użytku nowy gmach Filharmonii Szczecińskiej. Cykl koncertów inauguracyjnych rozpocznie się 5 września. Bohaterami jednego z nich będzie dwunastu wiolonczelistów Filharmonii Berlińskiej. 7 listopada w filharmonii zostanie wykonany „War Requiem” Benjamina Brittena w 25. rocznicę upadku muru berlińskiego.

■ NADBURMISTRZ Berlina Klaus Wowereit ogłosił, że do 11 grudnia br., na dwa lata przed upływem kadencji, złoży urząd. Pełni go od 2001 r. i jest najdłuższym urzędującym premierem landu w Niemczech. Uważa się, że najpoważniejszą przyczyną dymisji są opóźnienia w budowie lotniska Berlin-Brandenburg. Niedawno ogłoszono, że nie da się ustalić terminu zakończenia budowy.

■ 31 SIERPNI odbędą się wybory do landtagu Wolnego Kraju Saksonia. Wszystko wskazuje na to, że wygra je ponownie chadecja, która od ćwierćwiecza jest najsilniejszą partią w Saksonii. Teraz może otrzymać 40 proc. głosów, lewica – 20 proc., SPD – 14 proc., Alternatywa dla Niemiec (Alternative für Deutschland) – 7 proc., Zieloni – 6,5. Sondaże wskazują, że prognozy wyborczej nie przekroczą neonaziści (NPD) i po dziesięciu latach skończy się ich obecność w drezdeńskim parlamencie. Jeśli tak się stanie, jedynym landem, w którym zachowają parlamentarną reprezentację, będzie Meklemburgia-Pomorze Przednie.

■ DREZDEŃSKA Galeria Malarstwa Dawnych Mistrzów (Zwinger) będzie remontowana. Około stu obrazów m.in. 100 Rembrandta, Tytjana i Velazqueza ruszy w wędrówkę m.in. do Monachium i Wiednia. Do Drezna wrócą w 2017 r. Madonna Sykstyńska z Drezna nie wyjedzie. Połowa galerii będzie remontowana, połowa będzie czynna.

■ „DIE WELT” podaje, w 2013 r. obywatelstwo Niemiec otrzymało 112 353 obywateli, najwięcej z Turcji (27 970), Polski (5 466), Ukrainy (4 539), Grecji (3 498), Kosowa (3 294), Iraku, Włoch, Afganistanu, Rosji. Od wprowadzenia w 2000 r. nowych przepisów o nadaniu obywatelstwa RFN, otrzymało je ponad 1,75 mln osób, lecz – jak podaje „Die Welt” – zainteresowanie obywatelstwem Niemiec systematycznie spada. Rośnie liczba imigrantów. W RFN mieszka 7,6 mln obywateli. Nieliczni deklarują, że będą starać się o obywatelstwo RFN.

■ HAMBURG będzie starał się o organizację Letnich Igrzysk Olimpijskich w roku 2024 lub 2028.

■ MIESZKAŃCOWI przygranicznej wsi Blankensee skradziono pięć motocykli. Było to drugie włamanie w tej wsi w ciągu tygodnia. Telewizja NDR (Hamburg) przygotowuje reportaż o złodziejstwie na pograniczu. Emisja 10 października. (b)

Dodatek „przez granice” jest dofinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa (Fundusz Małych Projektów INTERREG IV A Euroregionu Pomerania).

Redakcja: Bogdan Twardochleb 6460-14-D

SPOTKANIA

Polsko-niemieckie opowiadanie biografii

Życie moje – życie innych

MAJAŁEK w Gödelitz, 20 km na zachód od Miśni, jest siedzibą stowarzyszenia „ost-west-forum Gut Gödelitz”. W 1998 r. założył je Axel Schmidt-Gödelitz.

ZACZAŁ zapraszać do siebie Niemców o bardzo różnych biografiiach, na przykład byłego oficera Stasi i byłego więźnia politycznego z NRD. Stworzył projekt „Biografie” („Biografien”), który dał możliwość spotkania się i rozmów około 2200 Niemcom ze wschodu i zachodu kraju. Axel Schmidt-Gödelitz tak moderował ich rozmowy, aby pobudzić uczestników do refleksji nad własnym życiem, doświadczeniami innych i potrzebą działań dla społeczeństwa. Owocem tego było zbudowanie modelu spotkań ludzi opowiadających sobie nawzajem własne biografie.

Na spotkania w Gut Gödelitz zaproszono także Turków, Rosjan, a w ostatnich latach Polaków. Polsko-niemieckie rozmowy o biografiiach zostały zainicjowane przez Karola Czejarka, profesora Akademii Humanistycznej w Pułtusk. Wynikiem pierwszej ich rundy jest kilkusetstronicowa książka „Historie pamięcią pisane”.

W miniony weekend odbyło się w Gut Gödelitz kolejne spotkanie. Uczestniczyło w nim pięcioro Polaków i pięcioro Niemców w wieku od 80 do 30 lat: nauczyciel religii, nauczycielka niemieckiego, psychoterapeutka, pracownica socjalna, oficer, były działacz bylej SED,

Niemiec, który stworzył muzeum pamięci ofiar obozów koncentracyjnych, reżyser teatralny oraz Marta Szuster, młoda Polka, radna gminy Mescherin i niżej podpisany producent filmów dokumentalnych ze Szczecina.

Opowiadanie biografii w Gut Gödelitz

Fot. Michał KULIK

Spotkanie poprowadzili Axel Schmidt-Gödelitz i prof. Karol Czejarek. Wszyscy uczestnicy opowiadali po niemiecku własne biografie i wsłuchiwali się w biografie innych. Przekonali się, że jest to doświadczenie, które skłania do myślenia nie tyle o sobie, co o historii i przyczynach różnego

jej przeżywania i pojmowania. Pozwala poznać postawy innych – z innej strony spojrzeć na siebie.

Axel Gödelitz w młodości sympatyzował z SPD. Był dyplomata, dziennikarzem, z wykształcenia jest politologiem i ekonomistą. Prof. Karol Czejarek, urodzony w 1939 r. w Berlinie (matka Niemka, ojciec Polak), zdecydował po wojnie, że będzie Polakiem. Jest germani-

sta, tłumaczem, autorem książek o literaturze i języku niemieckim. Długie lata mieszkał w Szczecinie, był m.in. znanym kolarzem. Może i w naszym regionie warto zorganizować polsko-niemieckie (polsko-ukraińskie) rozmowy o biografiiach?

Michał KULIK

TURYSTYKA

Rzeka wraca w łaski turystów

Rewolucja na Odrze

TEGO lata po raz pierwszy od końca drugiej wojny światowej kursują po Odrze śródkowej między Polską a Niemcami dwa statki wycieczkowe. Dzięki projektowi „Odra dla turystów 2014” granicznej rzece powoli udaje się przywrócić turystyczną funkcję.

„ZEFIR” i „Laguna” codziennie wyruszają w rejsy. Kursują na obszarze Doliny Środkowej Odry, cumując m.in. w Głogowie, Bytomiu Odrzańskim, Nowej Soli, Słubicach, Frankfurcie, Eisenhüttenstadt i Kostrzynie nad Odrą. Ich pojawienie się na Odrze to prawdziwa rewolucja, nie licząc niewielkiego promu łączącego Gozdowice z Güstebiese Loose.

„Zefir” i „Laguna” powstały w ramach projektu „Odra dla turystów 2014”, stworzonego przez położone nad rzeką gminy lubuskie i brandenburskie. Zanim jednak wyruszyły w rejsy, niezbędne było wybudowanie infrastruktury portowej – i to od zera, bo przez dziesięciolecie zaniedbań rzeka straciła swój turystyczny charakter.

W marcu 2005 r. przedstawiciele gmin: Sulechów, Nowa Sól i Bytom Odrzański podpisali porozumienie o budowie portów. Dwa lata później porty otwarto. „Bez nich odrodzenie turystyki wodnej byłoby niemożliwe” – mówił wówczas Wadim Tyszkiewicz, prezydent Nowej Soli, inicjator projektu.

– Te dwa statki są pionierami w Polsce, jeśli chodzi o transgraniczny ruch pasażerski na rzece – mówi Marek Barbara, kapitan „Zefira”. – Pokazują mieszkańcom obu stron granicy, że rzeka nie niesie ze sobą wyłącznie zagrożenia podwodziowego, lecz może pomóc rozwijać turystykę.

Receptą na sukces okazało się przystosowanie nowych statków do warunków, jakie panują na rzece. Ich zanurzenie wynosi mniej niż metr.

Każdy ze statków może zabrać około 90 pasażerów. Z godzinnych

i trzygodzinnych rejsów korzystają Polacy i Niemcy.

Niemców często jest więcej. Czasami wynika to z większej liczby mieszkańców po niemieckiej stronie rzeki, jak np. w Frankfurcie nad Odrą. Kapitan Barbara dostrzega jednak też inne aspekty zainteresowania rejsami.

po której barki i inne jednostki sunęły jedna za drugą.

W Polsce turystykę rzeczną trzeba mocno popularyzować. Zdarzają się dni, kiedy w rejs nie udaje się zebrać nawet dziesięciu osób, czyli minimalnej liczby pasażerów. Wtedy trzeba go odwołać.

Mimo infrastruktury portowej i nowych statków, sfinansowanych kosztem ponad 7 mln euro głównie ze środków unijnych, projekt wciąż raczkuje. Dotychczas gminom nie udało się pozyskać inwestora, który gotów byłby przejąć i popro-

Kapitan Marek Barbara na „Zefirze”

– W Niemczech turystyka rzeczna nigdy nie zanikła – mówi. – Dużą popularnością cieszą się statki wycieczkowe, kursujące nie tylko po morzach i oceanach, ale także po rzekach i jeziorach. W Polsce te dwa statki są promykiem nadziei na ożywienie rzeki. Dzisiaj Odra nie przypomina tej, którą pamiętam jeszcze z lat 80.,

wadzić projekt. Obecnie zajmuje się tym stowarzyszenie „Odra dla turystów”, w skład którego wchodzi sześć polskich gmin. Niemcy okazali się ostrożniejsi. Frankfurt nad Odrą i Eisenhüttenstadt nie przystąpiły do stowarzyszenia, mimo że są oficjalnymi partnerami projektu.

Tekst i fot. Monika STEFANEK

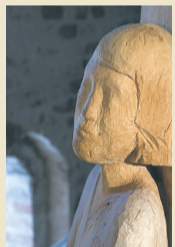
WYBIERZMY SIĘ

■ DNI Integracji Chojna 2014 (29-30 sierpnia). Piątek: 10 lat w Unii Europejskiej. Spotkanie polsko-niemieckie (ratusz, godz. 12), Koncert „Arie znane i nieznane” (kościół Mariacki, godz. 17), otwarcie wystawy Rosemarie Kumkar „Europa bez granic” (kościół Mariacki, godz. 17.30), Festiwal Balonowy (lotnisko, godz. 17). Sobota: uroczystość ekumeniczna na cmentarzu (godz. 9.30), VII Rajd Hamburg – Berlin Klassik 2014, przejazd 180 zabytkowych samochodów (pl. Konstytucji, godz. 11-13), XXV Jubileuszowe Nabożeństwo Ekumeniczne (kościół Mariacki, godz. 11), Festiwal Balonowy (lotnisko, godz. 13.15-21), gra „Balkan Sevda” (Centrum Kultury, godz. 17.45), Koncert „Vita Pomeranorum. Zaginiony świat muzyki pomorskiej” (kościół Mariacki, godz. 19).

■ DNI Twierdzy Kostrzyn (30-31 sierpnia). Festyn na terenie Kostrzyńskich Pompei, Świątyni Zjazd Byłych Mieszkańców Kostrzyna.

■ SCHLOSS Bröllin i Teatr Kana przygotowują przedstawienie „einwandern. zueinwandern. dreiwandern”. Premiera w Stolcu – piątek (29 sierpnia) o godz. 20, a w Blankensee – 5 września (godz. 18.30). Podsumowanie 13 września w Schloss Bröllin.

■ BLANKENSEE, Pampow. 29 sierpnia przyjeżdża Christine Rode, realizująca projekt „Warntende” („Czekający”). Rzeźbi w drewnie. Prawdopodobnie jej rzeźby przyjadą autobusem PKS ze Szczecina do Stolca, taczkami zostaną przewiezione przez granicę i ustawione przy domach mieszkańców. Rode od lat wędruje z rzeźbami.

■ PREMIERA „Ogród po drugiej stronie rzeki”, filmu Pawła i Michała Kulików, opowiadającego o losach rodziny Marka Brzezińskiego z Gryfina. Pokazy premierowe: 5 września w Gryfinie (GDK, godz. 18) i Blankensee (kościół, godz. 21), 13 września w Schloss Bröllin (godz. 20).

■ FINAŁ Lata Muzycznego w klasztorze Chorin. 31 sierpnia Orkiestra Symfoniczna Radia Berlińskiego, dyryguje Marek Janowski (godz. 15).

■ EUROPEJSKIE Dni Dziedzictwa. Inauguracja w Szczecinie 6 września (szczegóły: www.bdz.szczecin.pl). 14 września w Niemczech Dzień Otwartych Zabytków (program: www.tag-des-offenendenkmals.de).

■ XXI UZNAMSKI Festiwal Muzyczny poświęcony będzie muzyce polskiej. Koncert inauguracyjny 20 września w Peenemünde (godz. 20). Festiwal potrwa do 11 października. Wśród głównych gości będzie Krzysztof Penderecki, a wśród uczestników festiwalu – zespoły szczecińskie Consortium Sedunum i Kwartet BNO (szczegóły: www.usedomer-musikfestiwal.de).

■ MUSIKFEST Berlin, 4-22 września. Grać będą m.in. orkiestra filharmonii monachijskiej, lipskiego Gewandhausu, radia WDR, Royal Concertgebouw, London Symphony, Berliński Filharmonicy i Berliner Staatskapelle. Szczegóły: www.berlinerfestspiele.de. (b)

